

Lausunto

17.05.2024

Asia: VN/7895/2024

Luonnos työ- ja elinkeinoministeriön asetuksesta Energiaviraston maksullisista suoritteista vuosina 2023-2025 annetun työ- ja elinkeinoministeriön asetuksen muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Suomen Biokierto ja Biokaasu ry kiittää mahdollisuudesta toimittaa lausunnon.

Suomen Biokierto ja Biokaasu ry ei kannata esitettyjä maksutasoja pienen mittakaavan biokaasulaitosten rajoitetun kestävyysjärjestelmän hyväksymisestä ja muuttamisesta (4 § 12 kohdat uudet g ja h alakohdat). Pidämme kestävyysjärjestelmään liittyviä pakollisia kustannuksia kohtuuttomina.

Muutosta esitetään sen johdosta, että vuodesta 2024 alkaen pienen mittakaavan biokaasulaitokset (yli 1 GWh vuodessa, mutta joiden laitosten kokonaislämpöteho on alle 2 MW) tulivat energiaverotuksen piiriin. Kestävyyslain muutoksen (HE 72/2023 vp) yhteydessä vuoden 2023 lopussa päätettiin huomattavan kevyistä kestävyysjärjestelmävaatimuksista näiden pienten laitosten kohdalla. Rajoitetussa kestävyysjärjestelmässä pitäisi olla biokaasulaitoksen osalta ainoastaan perustiedot, sillä niiltä ei edellytetä työläitä kasvihuone-kaasupäästövähennystä ja raaka-aineen alkuperää koskevia osioita. Tämän vuoksi on erikoista, että Energiaviraston päässä tällaiseen rajoitetun kestävyysjärjestelmän tarkistukseen on arvioitu kuluvan 18 henkilötyötuntia per hakemus. Arviomme mukaan uuden hakemuksen käsittelyn kokonaistyöaika on maksimissaan yksi työpäivä. Arviomme mukaan maksutasoesitys ei ole valtion maksuperustelain mukainen (perustelumuihistio sivu 1). Rajoitettua kestävyysjärjestelmää koskevat maksutasot ovat myös suhteettoman korkeita verrattuna muihin luonnoksessa esitettyihin maksutasoihin.

Valtaosa rajoitetun kestävyysjärjestelmän kohteista on maatiloja, jotka käyttävät biokaasulaitoksen syötteenä vain lantaa tai lantaa ja kasvitähteitä ja -jätteitä. Mikäli kyseessä on pelkästään lantaa käyttävä biokaasulaitos, niin Energiavirasto saa käsityksen toiminnasta ja massamäärästä 15

minuutissa. Nurmienkin osalta on vaikea nähdä, että toiminnan tarkasteluun menisi yli kahta tuntia, koska näille toimijoille ei tosiaan ole kestävyyskriteereitä. Koska päätöksessä ei ole kestävyyskriteereitä, eikä se edellytä kuulemista, niin päätöksen teko ja arkistointi on hyvinkin nopeaa. Vuorokauden työmäärä on perusteltu, mikäli syötepohja on laajempi, mutta maatilojen osalta näen sen ylimitoitetuksi. Koska toimijoista suurin osa on maatiloja, niin maksujen tulee määräytyä maatilojen tarkastelun ja päätöksenteon perusteella.

o Tarkastelu lantaa käytävällä 150 lypsylehmän, 50 hiehon ja 50 vasikan tilalla on seuraava:

☐ Lantamäärä: lypsylehmät 150 lehmää * 23,5 tonnia/lehmä/vuosi + 50 hiehoa * 10,6 tonnia/hieho/vuosi + 50 vasikkaa * 8,0 tonnia/vasikka/vuosi = 4 455 tonnia lantaa/vuosi.

☐ Kaasun tuotanto: 4 455 tonnia lantaa/vuosi * 0,072 tonnia orgaanista ainesta/tonni lantaa * 200 kuutiometriä metaania/tonni orgaanista ainesta = 64 152 kuutiometriä metaania/vuosi.

Lisäperusteluita:

- Uusiutuvan energian direktiivi (RED2, eikä päivitetty direktiivi RED3) ei edellytä kestävyysjärjestelmää alle 2 MW:n laitoksilta. Direktiivissä asetettu 2MW raja-arvo on tarkkaan harkittu ja sitä sovelletaan myös muissa EU-maissa. Uusiutuvan energian direktiivin päivityksen yhteydessä (ns. RED3) ei nähty tarvetta muuttaa raja-arvoja. RED2:ssa laitostyökaluokkaraja on tehty nimenomaisesti hallinnollisia kustannuksia rajaamaan ja koska direktiivin laatimisen aikoihin kyseistä kokoluokkaa pienempien laitosten kestävyysjärjestelmiin velvoittamisen ei arvioitu tuottavan kestävyysshyötyjä.
- Päätös laajentaa kestävyysvaatimuksia pieniin biokaasulaitoksiin ylittää EU-vaatimustason. Pääsääntöisesti kaikissa muissa EU-jäsenmaissa alle 2 MW:n biokaasulaitokset on jätetty kestävyysvaatimusten ulkopuolelle. Esimerkkejä maista, joissa ei edellytetä kestävyysjärjestelmää pieniltä laitoksilta: Saksa, Ranska, Tšekki ja Tanska.
- Perustelumuioston mukaan arvio (18 tunnin työmäärästä) pohjautuu siihen, että rajoitetun kestävyysjärjestelmän hyväksymishakemuksen työmäärä koostuu kestävyysjärjestelmän hyväksymiselle kestävyyslaissa asetettujen edellytysten tutkimisesta, sekä päätöksen valmistelun liittyvistä työtehtävistä, kuten arvioinnista, täydennyksestä, esittelystä, arkistoinnista ja tiedoksiantomenettelystä. Arviomme mukaan esimerkiksi esittely on täysin turha ja mihinkään perustumaton ajankäyttö ja kulu. Nykyisellään Energiaviraston ylijohtaja ratkaisee kaikki kestävyysjärjestelmän päätökset, jolloin nyt oltaisiin viemässä maatilojen itsestäänselvyyksiäkin ylijohtajan päätettäväksi. Laki energiavirastosta sallii kaikkien Energiaviraston virkamiesten ratkaisevan kestävyyslain mukaiset asiat. Varsinkin rajoitettu kestävyysjärjestelmä on niin yksinkertainen, että päätöksen valmistelijan tulisi tehdä myös suoraan päätös ilman ylimääräistä esittelymenettelyä.
- Arviomme mukaan kestävyysjärjestelmä ei lisää pientuottajien (>1 GWh ja alle 2MW) ympäristösuojellista tasoa eikä vaikuta kestävyysasteeseen. Sen sijaan ehdotus lisää toiminnanharjoittajien hallinnollista taakkaa ja suoraa kustannuksia. Hallitusohjelmassa halutaan vähentää yrityksille kohdistuvaa hallinnollista taakkaa ja edistää investointimenettelyiden sujuvuutta. Lisäksi hallitus on sitoutunut siihen, ettei se nosta maatilojen kustannuksia.

- RED II -direktiivin 15 artiklan mukaan jäsenmaiden tulee varmistaa, että hyväksyntä-, sertifiointi- ja toimilupamenettelyjä koskevat kansalliset säännöt ovat oikeasuhteisia ja tarpeellisia ja edistävät energiatehokkuuden ensisijaisuutta koskevan periaatteen täytäntöönpanoa. Lisäksi artiklan kohdassa 2 (d) edellytetään, että hajautettuihin laitteisiin ja energian tuottamiseen uusiutuvista lähteistä ja sen varastointiin sovelletaan yksinkertaistettuja ja kevyempiä lupamenettelyjä, mukaan lukien yksinkertainen ilmoitusmenettely.
- Perustelumuistion mukaan muutosesitys koskee 20-30 yritystä. Arviomme mukaan kohteiden lukumäärä tulee kasvamaan, koska maatalo- että teollisuuskohtaiset biokaasulaitoksia on suunnitteilla lisää useita kymmeniä jo lähivuosien aikana. Tämä tulee lisäämään Energiaviraston työtaakkaa yhdistettynä muilla RED3:n tuomilla lisähenkilöresurssointitarpeilla.
- Biokaasun tuotanto- ja käyttömäärien kasvattaminen edellyttää laaja-alaista ja määrätietoista tarkastelua. Biokaasusektorin kasvu edellyttää erilaisia ohjauskeinoja. Uusien ohjauskeinojen käyttöönoton lisäksi on erittäin tärkeää, että nykyiset ohjauskeinot ja käytännöt ovat toimivia. Näillä on suuri merkitys biokaasulaitosten kannattavuuteen. Toimivat verotusratkaisut, kestävyysvaatimukset, alkuperätakuujärjestelmävaatimukset ja muut hallinnolliset velvoitteet on tärkeä saada toimiviksi ja kannustavaksi.

Virolainen-Hynnä Anna
Suomen Biokierto ja Biokaasu ry